

[Hanne Reintoft.]

da USA oprettede to guldmarkeder, er nu trådt frem i forstærket omfang, og det turde være noget hen i vejret — eller rettere sagt udtryk for manglende evne til analyse — når hr. Niels Helveg Petersen står her og taler om en kommende højkonjunktur. Man skal vist være mere end almindelig optimist eller også ganske blåøjet for at kunne se en højkonjunktur i farvandet.

Det er meget let at skjule en krise eller forsinke dens udbrud, men det afgørende problem kan man ikke blive ved at skyde ud, og det tegner sig også meget klart, bl. a. for Danmark nu. Man kan ikke undgå en krise uden ændring i ejendomsretten til produktionsmidlerne. Det bevises atter og atter, selv om der med mellemrum altid dukker mennesker op, der påstår det modsatte, at det ikke er muligt at gøre kapitalismen krisefri. USA er vel nok det bedste eksempel. Det er et af verdens rigeste lande på råstoffer og kapital. Alligevel er der den skandale, at 7 millioner går arbejdsløse, at dollarens købekraft ligger ca. 25 pct. under dens pålydende værdi, at krigsudgifternes andel af USAs faldende nationalprodukt er helt enorme, og at betalingsbalancen er akut forringet med milliardbeløb hver måned i dette år. Det er hyggelige forhold at have vores egen økonomi tæt knyttet til en så vakkelvorn økonomi som den amerikanske for øjeblikket.

Vi ser da også, at denne depression i den amerikanske økonomi skal eksporteres. USA har trods forpligtelser og aftaler suspenderet dollarens guldindløselighed og indført 10 pct. afgift på import. Man ved, selv om man ikke har lyst til at sige det her op til et valg, at vi ikke kan redde kronen og betalingsbalancen uden at foretage modtræk og indgreb i den økonomiske dispositionsret. Regeringens oplæg er vel det sorteste oplæg, der kan tænkes til at løse dette problem. Som sædvanlig skal den arbejdende befolkning bære de økonomiske tab, der vil blive påført Danmark, ligegyldigt hvad man siger i forbindelse med valutakrisen. Man kan prøve at skjule det, men det vil kunne mærkes i almindelige menneskers almindelige økonomi.

I spørgsmålet om betalingsbalancen har regeringen som sædvanlig kun det sædvanlige og forfejlede middel forbrugsbegræns-

ning at sætte på dagsordenen. Uanset betalingsbalancens endelige underskud i år gælder det om at nedbringe underskuddet, men det er helt horribelt, at vi tillader udlandet en kæmpeeksport hertil af deres industrivarer, mens vor hjemmeindustri stagnerer. Vi burde omgående i stedet for have sat en stopper for den overflødige import, vel først og fremmest en væsentlig del af importen fra Vesttyskland, der sidste år solgte for godt 3 milliarder kr. mere til os, end de købte.

Vi har gang på gang set, hvordan de store lande, England og USA, tilsidesætter internationale aftaler og vælter deres egne økonomiske vanskeligheder over på Danmark og andre små lande. Når de store lande bryder aftaler og lægger told på vore varer, må vi også kunne være løst fra vore forpligtelser. Det kan dog ikke være meningen, at bare de små lande skal hænge på aftaler, mens de store ganske ubesværet frigør sig for dem. Vi må have samme ret til at effektuere den handelsbalance, der viser sig at være nødvendig for vores lands betalingsbalance, for industriens konkurrenceevne og for at have valutareserver til tab ved nye økonomiske kriser, der uundgåeligt vil komme. Vor udenrigshandel tvinges over i et nyt system, hvor vi igen bytter varer med varer.

Et særligt træk i den nuværende krise er fællesmarkedet, som man af en eller anden mystisk grund har så fantastisk stor en tilhæd til også på det valutariske område. Men hvordan ser situationen ud i fællesmarkedet under en økonomisk krise? Den fælles landbrugspolitik skælver for øjeblikket værre end et hus under jordskælv. Det mindste kursudsving betyder enten faldende eller stigende landbrugspriser, der vel at mærke skal udlignes med et indviklet kompensationsystem, som kun tilnærmelsesvis kan afbøde virkningerne af kursudsving. På den anden side vil en fastholdelse af kursværdierne give en sikker gevinst til spekulanterne. Vi hører altså den gentagne snak om nye økonomiske metoder, og samtidig afslører valutakursændringerne gang på gang, hvor ustabil og virkningsløs disse nye metoder er over for vores økonomiske systems fundamentale svagheder.

Ingen borgerlige økonomer, de kan så hedde, hvad de hedde vil, kan garantere valutastabilitet i et kapitalistisk samfund.